

Секція 3: Лексико-семантичні та синтаксичні особливості французької мови

Шевченко К., студентка 3 курсу

факультету іноземної філології

Волинського національного університету

імені Лесі Українки

Науковий керівник:

Мамосюк О. С., канд. філол. наук, доцент

кафедри романської філології

Волинського національного університету

імені Лесі Українки

ЛІНГВІСТИЧНЕ ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТЬ «АБСУРД» І «БУНТ» У

РОМАНІ А. КАМЮ «СТОРОННІЙ»

Проблематика бунту та абсурду залишається надзвичайно важливою у сучасному світі. Концепції, висвітлені Альбертом Камю у «Сторонньому», продовжують мати неабияке значення, коли люди все частіше стикаються з питанням безглуздості життя, пошуку сенсу, екзистенціального відчуження та морального вибору. Лінгвістичні аспекти роману допомагають зрозуміти, як через мову можна передати філософські ідеї, створити образ героя, який відмовляється приймати традиційні норми та цінності. Таким чином наше дослідження дозволяє глибше зануритися у світогляд Камю та дослідити способи лінгвістичного вираження абсурду й бунту, що є актуальним у контексті сучасних викликів та криз ідентичності.

Альбер Камю – видатний французький письменник і філософ, який розвинув концепції абсурду і бунту у своїй творчості. Його роман «Сторонній»

(1942) є одним із найяскравіших виражень філософії абсурду, а також дослідженням людського бунту перед безглуздістю буття. Мова у романі виконує важливу роль у передачі цих концепцій: простота лексики і нейтральний тон сприяють розкриттю внутрішнього відчуження головного героя Мерсо та його невідчужуваності суспільним нормам. Метою нашої роботи є аналіз лінгвістичних засобів, якими Камю передає поняття абсурду і бунту у романі.

Цікаво, що філософія абсурду Камю ґрунтується на ідеї про те, що людське життя позбавлене сенсу в контексті всесвітньої байдужості. Це особливо яскраво проявляється в образі Мерсо, який живе у світі, де емоції та звичаї втрачають своє значення. Наприклад, під час похорону матері Мерсо не виявляє звичних переживань, його реакція виглядає холодною і відстороненою. Цей момент підкреслює абсурдність його існування та спроби знайти сенс у житті, що не відповідає йому внутрішньому стану [1].

Камю майстерно використовує лексичну простоту та короткі речення, щоб показати індіферентність Мерсо. У романі часто зустрічаються однозначні прості висловлювання, які підкреслюють його емоційну відстороненість. Головний герой здається байдужим не лише до смерті матері, а й до свого оточення: «Сьогодні померла мама. Або, може, вчора, я не знаю». Ця фраза стала символом абсурду, де життєві події втрачають будь-яку вагу [2].

Крім того, абсурдність підсилюється через деталі повсякденного життя. Акцентуючи увагу на його буденності: рутинні дії, такі як відвідування пляжу чи спілкування з сусідами, зображені так, наче не мають ніякого значення у більшій картині. Це створює відчуття замкнутості та безвиході, що сприяє розвитку теми абсурду.

Мерсо, хоча і не проявляє бунт у традиційному сенсі, все ж демонструє свою внутрішню боротьбу через відмову приймати загальноприйняті соціальні норми. Він не бажає прикидатися тим, ким не є, що помітно в його

реакціях на події. Його мовчазна непокора під час суду, де він змушений захищати себе, виступає символом бунту проти абсурдного світу, що намагається нав'язати йому певну роль [3].

Автор вважає бунт формою відповідності на абсурд. Мерсо не може змиритися з лицемірством навколишнього світу, тому його мовчання стає актом опору. Він відмовляється відповідати на запитання, які вимагають емоційної реакції, тим самим викриваючи абсурдність судового процесу. Це особливо помітно у його словах: «Я не знав, що таке може статися», показуючи свою відчуженість від реальності [4].

Щодо лінгвістичних засобів Камю використовує мову як потужний інструмент для передачі своїх філософських ідей. Стиль «Стороннього» характеризується простотою та ясністю, що контрастує з глибиною теми. Наш герой говорить просто, без метафор та прикрас, що вказує на його віддаленість від навколишнього світу. Його мова суха, коротка, часто без емоційного забарвлення. Наприклад, коли він описує свій день або реакції на події, це звучить так, наче він констатує факти, підсилюючи відчуття абсурду [1].

Камю також використовує повтори, що надає роману ритму і наголошує на безперервності абсурдного досвіду героя. Такі повторювані фрази як «сонце» і «жар» створюють атмосферу безвихідного становища, підкреслюючи, як одноманітність його життя впливає на психологічний стан Мерсо. Виділяючи, як особисті переживання переплітаються з загальною темою абсурду.

Роман «Сторонній» Камю демонструє, як мовні прийоми можуть посилювати філософські концепції абсурду та бунту. Лаконічність та простота висловлювань Мерсо ілюструють його відчуженість і неприйняття соціальних норм, роблячи роман важливим твором літератури екзистенціалізму. Через використання специфічних лінгвістичних засобів автору вдається глибше занурити читача у світ абсурду, змушуючи нас замислитися про власні цінності та сенс існування. Історія Мерсо закликає до переосмислення

стосунків між особистістю та суспільством, спонукає до обговорення моральних проблем та ідентичності в умовах абсурду. Таким чином, «Сторонній» залишається романом, який продовжує викликати цікавість у нових поколінь.

Список використаних джерел:

1. Arnaud Corbic, Camus. L'absurde, la révolte, l'amour, Paris : Les Éditions de l'Atelier/Éditions Ouvrières, 2003. URL: <http://surl.li/bellza> (дата звернення: 27.10.2024).
2. Implications philosophiques L'Etranger d'Albert Camus, Samara Geske, Université de São Paulo, Brésil, 2015. URL: <https://www.implications-philosophiques.org/letranger-dalbert-camus/> (дата звернення: 27.10.2024).
3. Frere Olivier, Albert Camus : l'absurde et la révolte, France Culture. URL: <https://n.frereolivier.fr/index.php/home/critiquer-debattre-mettre-en-dialogues/46-albert-camus-l-absurde-et-la-revolte> (дата звернення: 27.10.2024).
4. Project Muse, L'Absurde, la révolte et la fin de l'histoire chez Albert Camus., Payette, Jean-François and Lawrence Olivier, 2007. URL: https://muse.jhu.edu/pub/228/oa_monograph/chapter/623341 (дата звернення: 27.10.2024).